

ด่วนที่สุด

ที่ สน ๐๐๑๘.๑/๒๕๖๗

ศาลากลางจังหวัดสกลนคร

ถนนศูนย์ราชการ สน ๔๗๐๐๐

๓ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติงานทะเบียนครอบครัว

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๑๐๑๕๘

ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๗

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยจังหวัดสกลนครได้รับแจ้งจากกรมการปกครอง ว่าพบปัญหาการปฏิบัติงานทะเบียนครอบครัว กรณีการจดทะเบียนสมรส ในเรื่องการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพยานในการจดทะเบียนสมรสของสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนเขตหรือกรณีผู้ที่มาจดทะเบียนสมรสต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นเงินค่าตอบแทนให้กับผู้มาเป็นพยาน ซึ่งประชาชนอาจมีความเข้าใจไม่ถูกต้องในเรื่องการจดทะเบียนสมรสเกี่ยวกับการจ่ายเงินค่าตอบแทนให้กับผู้มาเป็นพยานว่าเจ้าหน้าที่ของสำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนเขตจัดเก็บค่าธรรมเนียมพยานเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ หรือมีผลประโยชน์ที่มีเจ้าหน้าที่หรือบุคคลใดให้คำแนะนำในกรณีที่ผู้มาจดทะเบียนสมรสไม่นำพยานมาด้วยตนเองและเป็นธุระจัดหาพยานมาให้และมีการเรียกเก็บเงินเป็นค่าตอบแทนในการเป็นพยานดังกล่าว ซึ่งอาจทำให้ประชาชนเดือดร้อนเกินสมควร ทำให้ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของการให้บริการประชาชนของสำนักทะเบียนอำเภอ สำนักทะเบียนเขต และกรมการปกครอง

กรมการปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า การปฏิบัติงานทะเบียนครอบครัว เกี่ยวกับเรื่องพยานการจดทะเบียนสมรสหรือพยานการจดทะเบียนครอบครัวกรณีอื่นนั้น ตามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช ๒๔๗๘ บัญญัติไว้ว่า บุคคลที่จะเป็นพยานตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้คือบุคคลซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ บุคคลวิกลจริตหรือบุคคลซึ่งศาลสั่งให้เป็นผู้เสมือนไร้ความสามารถและบุคคลที่หูหนวก เป็นใบ้ หรือจักษุบอดทั้งสองข้าง ซึ่งถือเป็นเงื่อนไขที่กฎหมายห้ามมิให้บุคคลดังกล่าวเป็นพยานได้เท่านั้น อย่างเช่น กรณีการจดทะเบียนสมรส กฎหมายกำหนดให้พยานสองคนต้องลงลายมือชื่อต่อหน้านายทะเบียนด้วยพร้อมกับผู้จดทะเบียนสมรสตามนัยมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันเป็นเพียงให้มีพยานบุคคลเพื่อยืนยันการแสดงเจตนายินยอมจดทะเบียนสมรสของผู้ร้องทั้งสองฝ่ายและสามารถให้การยืนยันในกรณีที่มีข้อพิพาทเกิดขึ้นเกี่ยวกับการสมรสในภายหลังได้เท่านั้น นายทะเบียนไม่มีความจำเป็นต้องกำหนดให้บุคคลที่จะมาเป็นพยานดังกล่าวต้องรู้เห็นถึงความสัมพันธ์ของผู้ร้องขอจดทะเบียนสมรสทั้งสองฝ่ายหรือต้องรู้จักเป็นอย่างดี หากบุคคลที่มาเป็นพยานมีคุณสมบัติตามบทบัญญัติของกฎหมายข้างต้น ก็ย่อมสามารถเป็นพยานและลงนามในทะเบียนสมรสต่อหน้านายทะเบียนได้

/เพื่อให้การปฏิบัติ...

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

เพื่อให้การปฏิบัติงานทะเบียนครอบครัวเกี่ยวกับการเรียกพยานเป็นไปในแนวทางเดียวกันตลอดจนการสร้างการรับรู้และความเข้าใจให้กับประชาชนผู้มาขอรับบริการเกี่ยวกับงานทะเบียนครอบครัว จังหวัดจึงขอแจ้งแนวทางการปฏิบัติงานทะเบียนครอบครัวดังกล่าว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยตรี

(รวยรุ่ง ไครบุตร)

ปลัดจังหวัดสกลนคร ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร

ที่ทำการปกครองจังหวัด

กลุ่มงานปกครอง

โทร. ๐-๔๒๗๑-๑๔๖๑ , ๐-๔๒๗๑-๖๖๓๗

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๑๑๕๕๘

☒ ปค.	(๕)
☐ ผ.ค.ม.	(๕)
☐ กง.	()
☐ นิติกร	()

ที่ทำการปกครองจังหวัดสกลนคร
เลขที่ 1383
วันที่ ๒๕ มี.ค. ๒๕๖๗
เวลา

กรมการปกครอง
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๗ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติงานทะเบียนครอบครัว

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนากฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๐๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมอำเภอ
จำนวน ๑ ฉบับ
พ.ศ. ๒๕๐๓

ด้วยกรมการปกครองพบปัญหาการปฏิบัติงานทะเบียนครอบครัว กรณีการจดทะเบียนสมรส ในเรื่องการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพยานในการจดทะเบียนสมรสของสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนเขต หรือกรณีผู้ที่มาจดทะเบียนสมรสต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นเงินค่าตอบแทนให้กับผู้มาเป็นพยาน ซึ่งประชาชนอาจมีความเข้าใจไม่ถูกต้องในเรื่องการจัดเก็บค่าธรรมเนียมพยานกับการจ่ายเงินค่าตอบแทนให้กับผู้มาเป็นพยาน ว่าเจ้าหน้าที่ของสำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนเขตจัดเก็บค่าธรรมเนียมพยานเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ หรือมีผลประโยชน์ที่มีเจ้าหน้าที่หรือบุคคลใดให้คำแนะนำในกรณีที่ผู้มาจดทะเบียนสมรสไม่นำพยานมาด้วยตนเองและเป็นธุระจัดหาพยานมาให้และมีการเรียกเก็บเงินเป็นค่าตอบแทนในการเป็นพยานดังกล่าว ซึ่งอาจทำให้ประชาชนเดือดร้อนเกินสมควร ทำให้ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของการให้บริการประชาชนของสำนักทะเบียนอำเภอ สำนักทะเบียนเขต และกรมการปกครอง

กรมการปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า การปฏิบัติงานทะเบียนครอบครัว เกี่ยวกับเรื่องพยานการจดทะเบียนสมรสหรือพยานการจดทะเบียนครอบครัวกรณีอื่นนั้น ตามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช ๒๔๗๘ บัญญัติไว้ว่า บุคคลที่จะเป็นพยานตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้คือ บุคคลซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ บุคคลวิกลจริตหรือบุคคลซึ่งศาลสั่งให้เป็นผู้เสมือนไร้ความสามารถ และบุคคลที่หูหนวก เป็นใบ้ หรือจักษุขบอดทั้งสองข้าง ซึ่งถือเป็นเงื่อนไขที่กฎหมายห้ามมิให้บุคคลดังกล่าวเป็นพยานได้เท่านั้น อย่างเช่น กรณีการจดทะเบียนสมรส กฎหมายกำหนดให้พยานสองคนต้องลงลายมือชื่อต่อหน้านายทะเบียนด้วยพร้อมกับผู้จดทะเบียนสมรสตามนัยมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน เป็นเพียงให้มีพยานบุคคลเพื่อยืนยันการแสดงเจตนายินยอมจดทะเบียนสมรสของผู้ร้องทั้งสองฝ่าย และสามารถให้การยืนยันในกรณีที่อาจมีข้อพิพาทเกิดขึ้นเกี่ยวกับการสมรสในภายหลังได้เท่านั้น นายทะเบียนไม่มีความจำเป็นต้องกำหนดให้บุคคลที่จะมาเป็นพยานดังกล่าวต้องรู้เห็นถึงความสัมพันธ์ของผู้ร้องขอจดทะเบียนสมรสทั้งสองฝ่ายหรือต้องรู้จักเป็นอย่างดี หากบุคคลที่มาเป็นพยานมีคุณสมบัติตามบทบัญญัติของกฎหมายข้างต้น ก็ย่อมสามารถเป็นพยานและลงนามในทะเบียนสมรสต่อหน้านายทะเบียนได้ ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานทะเบียนครอบครัวเกี่ยวกับการเรียกพยานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ตลอดจนการสร้างความรับรู้และความเข้าใจให้กับประชาชนผู้มาขอรับบริการเกี่ยวกับงานทะเบียนครอบครัว จึงขอความร่วมมือแจ้งสำนักทะเบียนทุกแห่งถือปฏิบัติดังนี้

๑. กรณีประชาชน (ผู้ร้อง) มาติดต่อขอรับบริการงานทะเบียนครอบครัว ให้นายทะเบียนตรวจสอบคุณสมบัติของพยานต้องไม่เป็นบุคคลต้องห้ามตามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช ๒๔๗๘ และแนวทางการพิจารณาตามข้อแนะนำข้างต้น

/๒. กรณีผู้ร้อง...

๒. กรณีผู้ร้องมิได้นำพยานมาด้วยตนเอง ให้นำนายทะเบียนชี้แจงให้ผู้ร้องเข้าใจถึงหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขความจำเป็นของพยานตามระเบียบกฎหมาย และต้องคำนึงถึงความสมัครใจของพยานบุคคลนั้น ที่ต้องสามารถยืนยันการแสดงเจตนาการยินยอมจดทะเบียนครอบครัวของผู้ร้องได้ และหากกรณี ผู้ร้องต้องการให้นายทะเบียนหรือเจ้าหน้าที่จัดหาพยานหรือขอคำแนะนำต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดหาพยานก็ดี นายทะเบียนหรือเจ้าหน้าที่ไม่ควรเป็นธุระจัดหาหรือแนะนำพยานให้แก่ผู้ร้อง ให้ชี้แจงทำความเข้าใจให้ผู้ร้องได้ ทราบถึงเจตนาารมณ์ของกฎหมายและความจำเป็นที่ต้องนำพยานมาด้วยตนเอง จะได้ไม่เสียเงิน หรือค่าตอบแทนให้กับกลุ่มบุคคลที่รับสมอ้างว่าจะเป็นพยานให้ได้ เพราะการเป็นพยานจะต้องเป็นไปด้วย ความสมัครใจและอาจต้องเป็นพยานให้การทั้งในชั้นสอบสวนของพนักงานสอบสวนหรือในชั้นศาลหากเกิดคดี เป็นข้อพิพาทภายหลังของคู่กรณีที่เกิดทะเบียนครอบครัว

๓. การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมบรรดาเอกสารต่าง ๆ ซึ่งต้องมีพยานให้เรียกค่าพยาน ให้นำนายทะเบียนถือปฏิบัติตามกฎหมายกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๐๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติกำหนดอัตรา ค่าธรรมเนียมอำเภอ พ.ศ. ๒๕๐๓

๔. กำชับให้นายทะเบียนและเจ้าหน้าที่ทุกระดับ ถือปฏิบัติในการบริการประชาชนให้เป็นไป ตามระเบียบกฎหมาย และจรรยาบรรณของผู้ปฏิบัติงานทะเบียนอย่างเคร่งครัด และมีให้เรียก รับ ประโยชน์อื่นใด จากประชาชนผู้มารับบริการอย่างเด็ดขาด หากพบหรือปรากฏการร้องเรียนดังกล่าวให้ดำเนินการตามระเบียบ กฎหมายอย่างเฉียบขาด และขอให้ประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนทราบถึงหลักเกณฑ์ เงื่อนไขต่าง ๆ ของการเข้ารับบริการด้านงานทะเบียน รวมถึงการให้ความรู้เพื่อระวังกลุ่มบุคคลที่สมอ้างว่า จะช่วยเหลือในเรื่องงานทะเบียน โดยเรียกผลประโยชน์หรือค่าตอบแทนอันเป็นลักษณะการหลอกลวง เป็นต้น โดยผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ อาทิ กลุ่มไลน์สื่อสังคมในพื้นที่ หรือการชี้แจงในที่ประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือด้วยวิธีอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งให้สำนักทะเบียนในพื้นที่ถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรษิษฐ์ สัมพันธรัตน์)
อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนการทะเบียนทั่วไป
โทร./โทรสาร ๐ ๒๗๙๑ ๗๐๑๘ - ๑๙

กฎกระทรวง

(พ.ศ. ๒๕๐๔)

ออกตามความในพระราชบัญญัติกำหนดอัตรา

ค่าธรรมเนียมอำเภอ

พ.ศ. ๒๕๐๓^๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดอัตรา
ค่าธรรมเนียมอำเภอ พ.ศ. ๒๕๐๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้
ดังต่อไปนี้

ค่าธรรมเนียมอำเภอ ให้เรียกเก็บตามอัตรา ดังต่อไปนี้

๑. ค่าธรรมเนียมทำสัญญา

(๑) สัญญาที่มีทุนทรัพย์

หนึ่งร้อยบาทแรกหรือต่ำกว่า ๕.๐๐ บาท

หนึ่งร้อยบาทหลังหรือเศษของ

หนึ่งร้อย ร้อยละ ๑.๐๐ บาท

แต่ฉบับหนึ่งไม่เกิน ๕๐๐.๐๐ บาท

(๒) สัญญาที่ไม่มีทุนทรัพย์ ฉบับละ ๑๐.๐๐ บาท

(๓) คู่ฉบับหนังสือสัญญาตาม (๑) หรือ (๒) ให้เรียกทั้งอัตรา
แต่ไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

๒. ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนบุริมสิทธิ

ทรัพย์สิน นิติกรรม ครั้งละ ๑๐.๐๐ บาท

๓. ค่าธรรมเนียมสลักหลังเปลี่ยนแก้ข้อความในสัญญา

(๑) ไม่เพิ่มทุนทรัพย์ ครั้งละ ๕.๐๐ บาท

(๒) เพิ่มทุนทรัพย์ครั้งหนึ่ง ๆ ให้คิดค่าธรรมเนียม
ตามทุนทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นตามลำดับ ๑ (๑) และ (๓)

๔. ค่าธรรมเนียมตราสิน (ไม่ใช่คดีอาญา)

(๑) ค่าทำตราสิน ๑๐.๐๐ บาท

(๒) ค่าคัดสำเนาตราสิน ๕.๐๐ บาท

๕. ค่าธรรมเนียมชั้นสูตร (ไม่ใช่คดีอาญา)

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๘/ตอนที่ ๓๕/หน้า ๕๐๒/๑๘ เมษายน ๒๕๐๔

(๑) ค่าทำชั้นสูตร

๑๐.๐๐ บาท

(๒) ค่าคัดสำเนาชั้นสูตร

๕.๐๐ บาท

๖. ค่าธรรมเนียมอายุัตถ์พทย์ (ไม่ใช่คดีอาญา)

(๑) ค่าอายุัตถ์พทย์

๑๐.๐๐ บาท

(๒) ค่าคัดสำเนาอายุัตถ์พทย์

๕.๐๐ บาท

๗. ค่าธรรมเนียมเบ็ดเตล็ด

(๑) ค่าตรวจค้นดูทะเบียนหรือเอกสารอย่างใด

ซึ่งไม่มีอัตราไว้โดยเฉพาะ ครั้งละ ๕.๐๐ บาท

(๒) ค่าคัดสำเนาทะเบียนหรือเอกสารอย่างใด

โดยเจ้าพนักงานเป็นผู้คัดและรับรองซึ่งไม่มีอัตราไว้โดยเฉพาะ

หนึ่งร้อยคำแรกหรือต่ำกว่า ๑๐.๐๐ บาท

หนึ่งร้อยคำหลังหรือเศษของ

หนึ่งร้อย ร้อยละ ๑.๐๐ บาท

(๓) ค่ารับรองสำเนาทะเบียนหรือเอกสารใด ๆ ซึ่งไม่มีอัตราไว้

โดยเฉพาะ ฉบับละ ๕.๐๐ บาท

(๔) บรรดาเอกสารต่าง ๆ ซึ่งต้องมีพยาน ให้เรียกค่าพยานรายตัว

พยานจ่ายให้แก่พยาน คนละ ๒.๐๐ บาท

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๔

พลเอก ป. จารุเสถียร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ : - เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เพื่อกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม
อำเภอขึ้นไว้สำหรับเรียกเก็บ ตามนัยที่กำหนดไว้โดยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดอัตรา
ค่าธรรมเนียมอำเภอ พ.ศ. ๒๕๐๓

อารยา/ผู้พิมพ์

กิ่งเกียรติ/ผู้จัดทำ

๕ สิงหาคม ๒๕๕๑

๖ สิงหาคม ๒๕๕๑